

Érmék a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 200. évfordulója tiszteletére

Coins Commemorating the 200th Anniversary of the Founding of the Hungarian Academy of Sciences

Horváthné Rudolf Teréz

vezérigazgató, Magyar Pénzverő Zrt., Budapest

Magyarország jegybankja, a Magyar Nemzeti Bank elsődleges, törvényben is rögzített feladata az árstabilitás elérése és fenntartása, ugyanakkor elkötelezett az értékörzés és a pénzügyi ismeretterjesztés nemes feladata mellett is, ezért 1968 óta rendszeresen bocsát ki emlékérmeket az ország jelentős történelmi, tudományos, kulturális eseményei és évfordulóinak kapcsán. A Magyar Tudományos Akadémia alapításának 200. évfordulója tiszteletére az MNB 200 forintos forgalmiérme-emlékváltozatot, valamint 20 000 forint névértékű ezüst és 3000 forint címletű színesfém emlékérmét bocsátott ki 2025. november 5-én (1–2. ábra). A forgalmiérme-emlékváltozatot Bitó János Balázs ötvösművész, míg az emlékérmék előoldalát Veres Gábor szobrászművész, hátoldalát Fritz Mihály szobrászművész tervezte.

Ezeknek az érméknek az elsődleges szerepe az érték közvetítés, valamint a rajtuk szereplő tematika iránti figyelemfelkeltés. Míg a 200 forintos forgalmiérme-emlékváltozat a pénzforgalmi csatornákon keresztül jut el a lakossághoz, és a készpénzes vásárlások során a visszajáró aprók között található meg, addig a „klasszikus” emlékérmék használata a mindennapi fizetési forgalomban kerülendő, hiszen korlátozott példányszámuk és igényes művészi kivitelezésük miatt egyedi értéket képviselnek. A rajtuk szereplő névérték ezen érmék gyűjtői értékének megőrzését szolgálja. Az ezüst és a színesfém emlékérmék éremképileg azonosak, csak értékjelzésükben (névértékükben) térnek el egymástól.

Az emlékérmék előlapja a Magyar Tudományos Akadémia mai székházát és annak környezetét ábrázolja, előtérben a Lánchíd részletével. A városképbe ágyazott épületábrázolás is utalás arra, hogy az MTA a tudományos élet fellegváraként meghatározó szerepet játszik hazánk életében. Az előlapon találhatóak továbbá az emlékérmék kötelező elemei: a kibocsátóra utaló „MAGYARORSZÁG” felirat, az értékjelzés, valamint a „FORINT” felirat, a „BP.” verdejel és a „2025” verési évszám. Jobb oldalon, az MTA előtti tér ábrázolásában látható az előlapot tervező szobrászművész, Veres Gábor mesterjegye.

Az emlékérmék hátlapján Holló Barnabás *A Magyar Tudományos Akadémia alapítása* című, 1891-ben készült domborművének érmére adaptált ábrázolása szerepel (3–4. ábra). Felette az alapítás évére utaló „1825” évszám, alatta négy sorba

1. ábra. A 20 000 forint névértékű ezüst emlékérme előlapja
Forrás: Magyar Nemzeti Bank. Fotó: Gedai Csaba

2. ábra. A 3000 forint címletű színesfém emlékérme előlapja
Forrás: Magyar Nemzeti Bank. Fotó: Gedai Csaba

3. ábra. A 20 000 forint névértékű ezüst emlékérmé hátlapja
Forrás: Magyar Nemzeti Bank. Fotó: Gedai Csaba

4. ábra. A 3000 forint címletű színesfém emlékérmé hátlapja
Forrás: Magyar Nemzeti Bank. Fotó: Gedai Csaba

5. ábra. A 200 forintos forgalmiérme-emlékváltozat
Forrás: Magyar Nemzeti Bank. Fotó: Gedai Csaba

tördelve a „200 ÉVES | A MAGYAR | TUDOMÁNYOS | AKADÉMIA” felirat jelenik meg.

A hátlapot tervező Fritz Mihály szobrászművész mesterjegye az érmeoldal bal szélén található a dombormű ábrázolásába rejtve. Az emlékérmék korlátozott példányszámban jelennek meg, a kétféle alapanyagú érmetípusból egyaránt 5000-5000 db készíthető.

6. ábra. A 200 forintos forgalmiérme-emlékváltozat különleges tematikus oldala
Forrás: Magyar Nemzeti Bank. Fotó: Gedai Csaba

A jubileum kiemelt jelentőségére tekintettel a jegybank az emlékérmék mellett, megújult tematikai oldallal, 200 forintos forgalmiérme-émlékváltozatot is kibocsátott (5. ábra). A 200 forintos forgalmiérme-émlékváltozat névértékes oldala megegyezik a jelenleg forgalomban lévő, azonos címletű forgalmi érme címletoldalával, a tematikus oldalon azonban a megszokott Lánchíd-ábrázolás helyett Hébé, az örök ifjúság görög istennője látható, amint felemelt jobbával a tudás serlegét nyújtja a nemzetet jelképező sasnak. A nőalak bal kezében magyar címerrel díszített pajzsot tart. Az előlap belső részén a Magyar Tudományos Akadémia épületének délnyugati részlete látható. Az érme kötelező alaki kellékei közül a „2025” verési évszám és köriratban a „MAGYARORSZÁG” felirat jelenik meg ezen a tematikus érmeoldalon, melyet Bitó Balázs iparművész tervezett. Az éremkép különlegessége, hogy az érme középső részét – magját – kitöltő épületábrázolás túlnyúlik a két különböző réztötvözetből készült külső gyűrű és belső mag találkozását jelző körvonalon (6. ábra).

A 200 forintos forgalmiérme-émlékváltozat technikai paramétereiben megegyezik a készpénz-forgalomban használt 200 forintos bimetal érmekkel, és összesen 1 millió példányban készült. Az ezüst és színesfém emlékérmék gyártója és elsődleges forgalmazója a Magyar Pénzverő Zrt. A 200 forintos forgalmiérme-émlékváltozat díszcsomagolt példányait – gyűjtői termékként – ugyancsak a Pénzverőnél lehet megvásárolni (7. ábra).

7. ábra. A 200 forintos forgalmiérme-émlékváltozat díszcsomagolásban
Forrás: Magyar Nemzeti Bank. Fotó: Gedai Csaba